

Partner voor de publieke sector

Georganiseerd overleg Sector Overleg Defensie Werkgroep
Postactieven (PA)

CAOP
Postbus 556, 2501 CN Den Haag
Lange Voorhout 13, 2514 EA Den Haag
KVK-nummer 41158878

Contact: Vanessa Swens
Telefoon: 06 58 07 60 87
E-mail: s.swens@caop.nl
Datum: 13-3-2025
Bijlage:
Ons kenmerk: WGPA/25.0154
Zaaknummer: G.1.02

Verslag van de vergadering van de Werkgroep Postactieven (WG PA) op 4 maart 2025 van 10.00 – 14.00 uur in de Sophiezaal van het CAOP te Den Haag

Aanwezig:

Van de zijde van Defensie: M. Suwout (voorzitter), M. Grondhuis, F. van de Hoef, L. de Haan,
N. Oostveen-Deighton, Daniël den Hollander, Elske Idzenga,

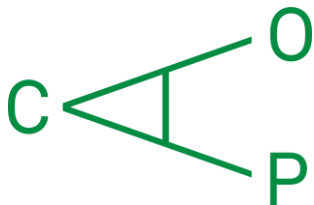
Van de zijde van de centrales: S. Hop, T. van Hulst (CCOOP), J. van Hulsen, E. Westermeijer (AC), R.
Schilperoort, P. Engelbertink (ACOP), A. Oosting-Klock, J. Langeraad-Goes (CMHF)

Van de zijde van het ABP: P. Janssen, J. Vanhommerig, D. Cratsborn

Van de zijde van het secretariaat: R. Dircke, J. ter Haar (CAOP)

Agenda (PA/25.0103)

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda
2. Vaststellen verslag en actiepunten van de vergadering van de Werkgroep PA
3. PTSS-protocol(PA/25.0076)
4. Pensioenreglementswijzigingen per 1 juli 2025 (PA/25.0107 + 1 bijlage)
5. Pensioenleeftijd in de nieuwe pensioenregeling (PA/25.0105 + 2 bijlagen)
6. Bijzondere Regeling Defensie (PA/25.0106 + 1 bijlage)
7. Rondvraag en sluiting

Agendapunt 1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering om 10.00 uur.

Mededelingen:

Er zijn geen mededelingen.

Agenda:

Er zijn geen wijzigingen in de agenda.

De heer Van Hulsen vraagt hoe de voorzitter agendapunt 2 wil behandelen. De voorzitter geeft aan dat hij de actiepunten wil langslopen, maar dat het verslag niet kan worden besproken omdat deze er nog niet is. De heer Hop stelt dat het verslag en de actiepuntenlijst onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Mevrouw De Haan legt uit dat de afspraak is gemaakt om de actiepuntenlijst in ieder geval binnen een week na de vergadering te versturen. Wat betreft de verslaglegging is er een achterstand bij het CAOP. Er is een lijst gestuurd met welke verslagen er open staan en een voorstel gedaan voor prioritering. Het vorige verslag staat wel op deze lijst, maar is als laatste aan de beurt en is daarom nog niet af. De voorzitter vraagt of de actiepuntenlijst bij het verslag van deze vergadering precies hetzelfde document is als de lijst van 20 februari. Mevrouw De Haan legt uit dat als er naar aanleiding van de vergadering van vandaag aanpassingen aan de actiepunten zijn, er een nieuwe actiepuntenlijst zal worden opgesteld. De voorzitter vraagt of in de actiepuntenlijst van het vorige verslag dan al de toezeggingen van vandaag staan. Mevrouw De Haan legt uit dat dat niet zo is, want bij elke vergadering hoort een aparte actiepuntenlijst. De voorzitter concludeert dat de heer Hop dus gelijk heeft dat de verslagen en bijbehorende actiepuntenlijsten van elke vergadering onlosmakelijk verbonden zijn.

De heer Hop merkt op dat het lastig vergaderen is als er geen verslag van de vorige vergadering is, omdat er vandaag punten op de agenda staan die de vorige keer al zijn besproken. Hij hoopt dat de achterstanden zo snel mogelijk zijn weggewerkt. Zeker als werkgroepen heel kort op elkaar zijn ingepland kunnen de verslagen en actiepuntenlijsten niet meer onlosmakelijk verbonden zijn. Dat kan ertoe leiden dat discussies opnieuw gevoerd gaan worden of een andere wending krijgen, of dat er tijdens de vergadering tot de conclusie wordt gekomen dat er een actiepuntenlijst mist. De voorzitter bevestigt dat dat risico bestaat, maar hij is van mening dat ze in ieder geval beter af zijn met een actiepuntenlijst dan zonder. De heer Hop merkt op dat hij liever ook het verslag van de vorige vergadering al had gekregen, maar dat dat helaas dus niet is gelukt. De heer Schilperoort zegt dat daar ook zijn verwarring zat, hij dacht dat de prioriteitenlijst zo was gesteld dat ze bij de eerstvolgende vergadering in ieder geval het verslag van de vorige vergadering zouden hebben. Hij hoopt dat de prioriteitenlijst voortaan wel op deze manier wordt afgewerkt, want anders heeft deze geen zin. Hij wil wel graag de actiepuntenlijst behandelen om de stand van zaken van dingen te weten. Hij heeft begrepen van de secretaris dat er versterking aankomt en hij hoopt dat dit helpt om voortaan wel op tijd orde op zake te hebben.

De voorzitter geeft het woord aan de secretaris. De heer Dircke deelt mede dat het team secretarissen wordt uitgebreid met maximaal twee mensen. Zelf is echter zelf momenteel minder beschikbaar voor het SOD in verband met andere werkzaamheden.

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Ter Haar. Zij stelt zich voor en vertelt dat ze hiervoor werkzaam was als redacteur. Spreekster wordt welkom geheten bij het sectoroverleg Defensie.

Agendapunt 2. Vaststellen verslag en actiepunten van de vergadering van de Werkgroep PA (25.0101 bijl 1)

Mevrouw De Haan kondigt aan dat zij vandaag de actiepuntenlijst doorneemt omdat de heer De Mooij vandaag niet aanwezig kon zijn.

1. Wachttijden LZV, BMB en SMO

De prioriteiten van de WG PA liggen op dit moment onder andere bij het PTSS-protocol. Hierdoor is dit actiepunt blijven liggen. Dit is de vorige keer ook besproken.

Het actiepunt wordt **aangehouden**.

2. Evaluatie Regeling Volledige Schadevergoeding (RVS)

De insteek van Defensie is om deze week een brief naar de centrales te sturen waarin wordt ingegaan op de eerdere vormgeving. De voorzitter voegt toe dat dit een vrij omvangrijk document is.

Het actiepunt wordt **aangehouden**.

3. Opschoning bijzondere regelingen

Dit actiepunt staat vandaag open op de agenda als verkennend actiepunt. Het zal kort worden besproken en daarna zal het bij het TS NPC verder worden behandeld.

4. PTSS-protocol

Dit actiepunt staat ook op de agenda van vandaag.

Het actiepunt wordt **aangehouden**.

5. Regeling tegemoetkoming AOW-hiaat Defensie

Dit actiepunt is verwerkt in de concept jaarplanning en zal in verschillende sessies worden besproken.

Het actiepunt wordt **aangehouden**.

6. Regeling reüniefaciliteiten

Hierover hebben de centrales gisteren een brief ontvangen (PA/25.0140). Deze zal de volgende keer geagendeerd worden.

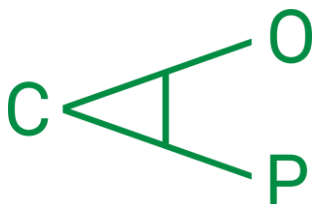
Het actiepunt wordt **aangehouden**.

Mevrouw Oosting-Klock zegt dat ze van mevrouw Van_Langeraad heeft begrepen dat het actiepunt over het AOW-hiaat ook al op de planning staat voor de TS NPC. Ze vraagt of ze het goed begrijpt dat er in de TS NPC voorbereidend werk zal worden gedaan, en dat het actiepunt daarna in de WG PA zal worden besproken. Mevrouw De Haan licht toe dat het de bedoeling is dat dit punt voor de zomer terugkomt in de WG PA maar dat dit actiepunt nu inderdaad separaat is gepland. Het is nog de vraag of dit kan worden samengevoegd, dat moet onderling worden overlegd. Dit actiepunt moet in ieder geval worden besproken om het tijdig in de WG PA te laten landen.

De heer Hop merkt op dat de TS NPC als informeel punt als de overlegagenda staat. Hij vraagt of dit punt nog niet formeel wordt besproken. De voorzitter legt uit dat het de bedoeling is dat alles dat in de TS NPC langskomt uiteindelijk wordt besproken, maar dat dat voor dit punt nog niet is gedaan. Mevrouw De Haan vult hierop aan dat er in mei of juni wel degelijk een WG PA is ingepland waarin dit onderwerp zal worden besproken. Daar zijn ook de technische sessies aan de voorkant voor gepland. De voorzitter bevestigt dit.

Agendapunt 3. PTSS-protocol (PA/25.0076)

De voorzitter vertelt dat hij op 10 februari een brief heeft gestuurd aan de centrales. Hij vindt het lastig dat hij geen schriftelijke voorbereiding heeft voor dit onderwerp. Hij heeft eerder namelijk aangegeven dat dit punt in de eerste twee maanden van dit jaar zou worden besproken. Het aanleveren van een stuk is een randvoorwaarde

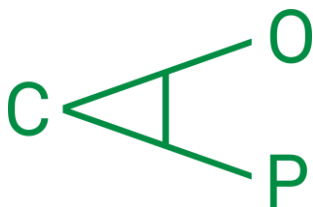
om iets effectief met elkaar te kunnen bespreken en voortgang te boeken. De centrales hebben de vorige keer duidelijk gemaakt dat ze teleurgesteld zijn over het gebrek aan voortgang. Toen is gesuggereerd om dit onderwerp in het SOD te bespreken. Spreker zegt dat hij dit niet kan tegenhouden, maar hij hoopt dat dit onderwerp naar aanleiding van de brief toch nog een keer in de WG PA kan worden besproken, zodat hij kan toelichten waar hij wel mee bezig is. Op deze manier wil spreker de centrales in de gelegenheid stellen om te bepalen of ze al dan niet voldoende vertrouwen in hebben in de voortgang van dit agendapunt. Met de brief hoopte hij dat er toch nog een keer over dit onderwerp kan worden gesproken en de verwachtingen duidelijk te krijgen, ondanks het gegeven dat hij nu geen stukken heeft aangeboden. Zo kan de voorzitter aangeven wat hij wel voor elkaar kan krijgen. Voordat hij inhoudelijk verder op dit onderwerp ingaat met de mensen die hij gevraagd heeft om hem daarbij te ondersteunen, wil hij de reacties van de centrales peilen.

De heer Schilperoort geeft aan dat hij de teleurstelling namens zijn centrale al meerdere keren heeft uitgesproken. Hij vindt het erg vervelend dat partijen hier al heel lang mee bezig zijn. Ze hebben dit onderwerp vorig jaar al meerdere keren met elkaar besproken. Spreker vindt het ook lastig dat de verslagen van deze overleggen er nog niet zijn, want daardoor kan hier niet naar worden verwezen. Afgelopen oktober is door Defensie aangegeven dat het concept PTSS-protocol bijna klaar zou zijn. Volgens spreker zou Defensie toen al 56 dossiers hebben bekeken en werd er nog gewacht op 44 dossiers om een goede impactanalyse uit te kunnen voeren. Begin november zou dit eigenlijk af zijn, zodat het in december zou kunnen worden besproken. Dit is toen echter niet gelukt omdat het conceptprotocol nog niet af was. Daarom was afgesproken om deze bespreking in de eerste maanden van dit jaar te voeren. De heer Schilperoort vraagt zich af hoe ver de voorzitter is met het herschrijven van het protocol, inclusief de nieuwe indeling in categorieën, en wat de status is van de impactanalyse. Hij had op zijn minst verwacht dat de impactanalyse en een conceptprotocol inmiddels wel klaar zouden zijn. Spreker is benieuwd naar de reden waarom dit niet is gelukt. Hij begrijpt dat er een periode is geweest met veel ziekte bij medewerkers, maar partijen zijn nu bijna een jaar verder. Bovendien betreft het een hele kwetsbare groep mensen, die toch al het beeld krijgen dat ze achteraan de wagen hangen als er in het overleg iets gebeurt. Resumerend vindt de heer Schilperoort dat er tempo moet komen op dit dossier en hij wil weten wat er precies aan de hand is waardoor er geen vooruitgang wordt geboekt.

De heer Van Hulsen merkt op dat hij het woord 'urgentie' mist in de brief, de voorzitter heeft namelijk het woord 'importantie' gebruikt. De brief maakt duidelijk dat de voorzitter over dit onderwerp wil spreken, en hoewel dit altijd goed is en de oren van de centrales openstaan, blijft de heer Van Hulsen zitten met de spanning tussen 'importantie' en 'urgentie'. Volgens hem zou er, als je in oktober iets aankondigt, in februari iets meer moeten zijn dan 'ik wil in gesprek'. Op een bepaald moment komt er een punt dat partijen al zo lang met elkaar gesproken hebben dat het wel een beetje klaar is, en dan moet worden bezien of er moet worden geëscaleerd. Wat spreker betreft voeren partijen vandaag met elkaar het gesprek en staan ze aan het einde stil bij wat er is vastgesteld. Vervolgens moet de vraag worden beantwoord of zij informeel of formeel door kunnen gaan, of dat ze gaan escaleren. Hij zou in elk geval de balans willen opmaken nadat partijen vandaag voldoende hebben gewisseld over dit onderwerp.

De heer Van der Hulst spreekt zijn teleurstelling over de brief uit. De vorige keer was de urgentie aan de kant van de centrales al duidelijk, en toen was er al sprake van om dit onderwerp naar het SOD te escaleren. De voorzitter vroeg toen om meer tijd, maar wat er nu in de brief staat brengt niets nieuws. Spreker wacht even af op wat de mensen zeggen die de voorzitter heeft uitgenodigd om meer duidelijkheid te geven, maar hij beschouwt de periode die inmiddels is verstreken wel als verloren tijd. Mevrouw Oosting-Klock sluit zich aan bij wat er gezegd is. Ze wil vandaag in ieder geval proberen om SMART afspraken te maken en een tijdsplan creëren zodat dit onderwerp binnen afzienbare tijd is afgerond. Ook zij benadrukt de urgentie van dit agendapunt.

De voorzitter bedankt de centrales voor hun reacties. Hij is het ermee eens dat zijn brief een procesbrief is en geen inhoudelijk stuk. Hij is het er ook mee eens dat als dingen die belangrijk zijn te lang duren de situatie urgent wordt. Zijn boodschap voor vandaag was met name dat hij ten eerste gefrustreerd is over het feit dat deze zaak langzamer gaat dan dat iedereen zou willen. Dat heeft te maken met het feit dat er überhaupt veel punten op de

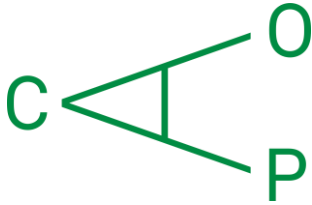
agenda staan, en met het feit dat dit voor hem een vrij ongebruikelijk en complex onderwerp is. Spreker geeft toe dat hij en zijn team moeite hebben met grip krijgen op het onderwerp. Hem bekruipt regelmatig het gevoel dat hij in de verkeerde volgorde met het dossier bezig is. Hij heeft het nieuwe PTSS-protocol namelijk nog nooit gezien of opgeleverd gekregen. Hij wil mevrouw Oostveen-Deighton vragen om hier later op in te gaan, omdat Defensie nu wel degelijk over een eerste concept beschikt waarmee aan de slag kan worden gegaan. Volgens de voorzitter moet worden begonnen met het hebben van een protocol en het maken van een plan van aanpak wanneer dat protocol wordt ingevoerd. Daarna wil hij dit aan de centrales presenteren en kijken of dat recht doet aan wat in het verleden is afgesproken. Vervolgens moet worden besproken hoe en wanneer het protocol wordt ingevoerd. Spreker is van mening dat als gezamenlijk een nieuw beleidsartikel wordt ontwikkeld ook moet worden bekeken of dat beantwoordt aan de doelstellingen die daarbij horen. Het feit dat dit onderwerp een impactanalyse behoeft geeft al aan dat het een ingewikkeld onderwerp betreft. De voorzitter heeft dat losse document nooit opgeleverd omdat dat product voor hem compleet onbegrijpelijk was. Het aanbieden van een deelproduct leek hem daarom niet bij te dragen aan een goede planning en voortgang in de WG PA. Spreker vindt dat als wordt gesproken over de invoering van een nieuw PTSS-protocol moet worden begonnen bij het protocol zelf. Daarna moet worden gekeken naar de gevolgen ervan en vervolgens moet worden vastgesteld of dat nog altijd in overstemming is met wat het plan was. Tot slot moet worden vastgesteld wanneer het protocol ingevoerd gaat worden.

De heer Van Hulsen probeert te begrijpen wat een impactanalyse voorstelt als de voorzitter blijkbaar geen nieuw PTSS-protocol in handen heeft gehad. Hij wil weten wat de voorzitter dan wel heeft bekeken, los van de vraag of de resultaten wel of niet begrepen worden. De voorzitter antwoordt hierop dat er waarschijnlijk naar de impact van het protocol is gekeken op basis van een versie van het protocol. Hij vraagt meneer Den Hollander om meer toelichting te geven.

De heer Den Hollander legt uit dat er een werkgroep is opgesteld door de HDP om de actiepunten uit het vierde plan van aanpak uit te werken. Verzekeringsartsen zijn hiermee aan de slag gegaan, zij hebben een protocol opgesteld. Dit document is gisteren pas in conceptversie door de voorzitter van die werkgroep aan de collega van spreker aangeboden. Om deze reden heeft de voorzitter dit document nog niet gekregen. Spreker vervolgt dat in 2023 over de impactanalyse is gesproken op basis van de dossiers. Uiteindelijk zijn er 107 dossiers bekeken door de verzekeringsartsen op basis van het protocol waar ze mee werkten. De laatste maanden hebben ze nog punten, komma's en een toelichting uitgewerkt. Toen is het document pas aangeboden, voor die tijd is het stuk niet door de voorzitter gezien.

De voorzitter vraagt wat ervoor nodig is om het protocol in te voeren en welke stappen hiervoor gezet moeten worden. Hij hoeft geen specifieke datum te hebben maar wil graag meer toelichting over wat voor werk er nog ligt. Mevrouw Oostveen-Deighton licht toe dat er op 5 maart in een groep waarin een aantal expertises vertegenwoordigd is bijeen wordt gekomen. Hierin zal gekeken worden wat er nodig is om het protocol in te voeren, wat erbij komt kijken om de consequenties van die invoering in kaart te brengen en welke informatie hiervoor nodig is. Ze legt verder uit dat dit een andere werkgroep is dan de werkgroep die zich heeft gericht op het schrijven van het protocol, waar voornamelijk artsen aan hebben gewerkt. In de nieuwe werkgroep zal het protocol ook vanuit andere invalshoeken worden bekeken met het doel om de consequenties in kaart te brengen.

De voorzitter vraagt om een voorbeeld van wat er zoal in deze werkgroep aan de orde komt, om het grijpbaarder te maken. Mevrouw Oostveen-Deighton legt uit dat bijvoorbeeld de impact van het protocol op verzekeringsartsen wordt gezien omdat deze bijscholing nodig zullen hebben. Er moet onderzocht worden hoelang deze bijscholing duurt en wat er nodig is om deze te organiseren. Ook wordt gekeken naar de vraag of er verschil is tussen BNB en SMO, op wie het protocol van toepassing is, en welke informatie er nodig is om deze doelgroep in kaart te brengen. De werkgroep zal morgen starten en is opgericht om deze stappen in onderlinge samenhang te bekijken.

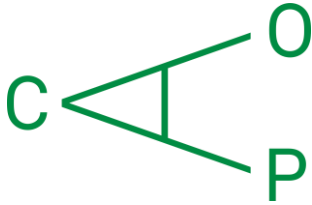

De heer Van Hulsen heeft twee opmerkingen. Ten eerste stelt hij vast dat de voorzitter gisteren de definitieve conceptversie, nummer 12, in ontvangst heeft genomen, terwijl de impactanalyse is uitgevoerd tot nummer 6. Spreker verwacht dat er tussen deze versies wel dingen gewijzigd zullen zijn. De impactanalyse gebaseerd op nummer 6 zegt volgens hem dus weinig over versie 12 van het protocol. Ten tweede merkt hij op dat het feit dat iedereen hetzelfde beeld moet hebben om het protocol goed te laten werken, en het feit dat er misschien bijgeschoold moet worden, niets zegt over het protocol als zodanig. Partijen hebben eerder een discussie gehad over de vraag of het protocol op 1 januari 2026 ingevoerd kan worden of dat de bijscholing zolang duurt dat dit pas op 1 januari 2027 in kan gaan. Nu wordt er echter nog gesproken over de vraag wat het protocol is, wat de impact ervan is, en wat ze ermee doen. De heer Van Hulsen wil zich daarom niet zo veel bezighouden met de uitvoeringselementen, maar eerst met de vraag wat het protocol is en wat de impact ervan is op het bestand. Het kan niet de bedoeling zijn dat hij straks versie 6 van een impactanalyse krijgt en versie 12 van een protocol.

De voorzitter is het ermee eens dat als versie 12 van het protocol wordt aangeboden, dan ook de effecten van protocol 12 zichtbaar moeten zijn. Spreker wil duidelijk maken dat hij zijn eigen probleem met versiebeheer en de verkeerde volgorde niet het probleem van de centrales wil maken. De heer Van Hulsen vraagt zich af waarom partijen in oktober dan met elkaar hebben vastgesteld dat er een onvoldragen protocol ligt en dat het onmogelijk is om te komen tot de start van een impactanalyse. De voorzitter antwoordt hierop uit dat de reden is dat hij vandaag hierover wilde praten met de centrales. Hij had de conclusie getrokken dat er inderdaad niet veel voortgang is. Tegelijkertijd hebben partijen het zichzelf door de manier waarop zij het overleg hebben gevoerd ook niet makkelijk gemaakt. Gezien de urgentie van het onderwerp kan spreker zich voorstellen dat de centrales willen escaleren naar het SOD, maar vandaag wil hij in ieder geval de ruimte nemen om te praten over de dingen die nu de revue passeren en wil hij zich introspectief tonen over de manier waarop partijen daar het afgelopen jaar over gesproken hebben.

De heer Schilperoord zegt dat hij een beetje ontdaan is. In 2017 is er al een evaluatie verricht door een commissie en toen zijn er afspraken gemaakt over de voortgang. Naast het protocol zijn ook allerlei aanbevelingen nog steeds niet ingevuld. In 2019 hebben de centrales al aangegeven dat het aanpassen van de rekenfactor richting het MIP een probleem wordt. Omdat dit punt maar vooruitgeschoven blijft worden, ontstaat bij de achterban van de centrales het gevoel dat het om een financiële kwestie gaat die niet snel kan worden opgelost omdat dit misschien verkeerd uit zou kunnen pakken. Spreker schrikt van de mededeling dat er morgen pas een werkgroep van start gaat, hij dacht dat de voorzitter al meer dan een jaar hiermee bezig was. De heer Schilperoord schrikt er ook van dat er niet eens een protocol ligt waar een klap op gegeven kan worden. Hij had bovendien het idee dat het evaluatierapport niet zo heel veel zou veranderen omdat de rubrieken wel redelijk klopten. Het probleem leek meer te zitten in de vertaling naar de uitvoering en het invaliditeitspercentage, maar ook dat is blijven liggen. Kortom, spreker had verwacht dat de voorzitter verder zou zijn en had de hoop dat protocol 12 niet zodanig ver van protocol 6 af zou liggen dat er nu een totaal ander verhaal zou liggen. Hij snapt dat protocol rond moet zijn om een fijnmazige en zuivere vertaling te maken met de impactanalyse, maar volgens spreker zou de impactanalyse ook bijgesteld kunnen worden als er verschillen blijken te zitten tussen de versie die is gebruikt en de definitieve versie. Hij is bang dat het allemaal maanden of zelfs jaren gaat duren. Mevrouw De Haan licht toe dat het niet zo is dat de werkgroep morgen pas van start gaat. Het conceptprotocol is al binnen en de werkgroep gaat hier vanaf morgen naar kijken. Het afgelopen jaar is er veel gewerkt aan dit document. De centrales hebben ook een aantal stukken ontvangen, waaronder de richtlijn medicijntoestand. Hier is ook meerdere malen over gesproken.

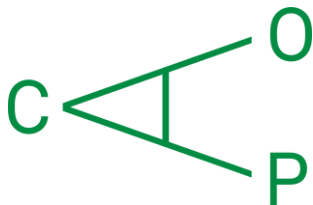
De heer Van der Hulst sluit zich aan bij de andere centrales. Hij vindt het ook jammer dat het verslag van de vorige vergadering er niet is, hierdoor gaat hij bijna in de herhaling vallen. Het gaat hier over een kwetsbare groep mensen met wie ze allemaal het beste voorhebben. Het protocol is van 2007. Spreker wil vooropstellen dat hij credits geeft aan iedereen die als sinds 2007 met het hiermee bezig is, maar het lijkt ze niet veel verder te hebben gebracht, terwijl er qua wetenschap en kennis en kunde over PTSS en daaromheen echt stappen zijn gemaakt in de afgelopen 17 jaar. Toch lukt het blijkbaar niet om die kennis in te zetten om de situatie voor een kwetsbare groep een stukje beter te maken. Er is altijd speciale zorg voor veteranen met PTSS en toch lukt dit nu

niet. De heer Van der Hulst snapt niet dat de informatie die de voorzitter hier nu ter tafel brengt niet in zijn brief naar voren komt. Hij vraagt zich af of er twee weken geleden een hele andere werkelijkheid was dan dat er nu is. Als in de brief had gestaan dat het conceptprotocol eraan zat te komen hadden de centrales zich daar ook enigszins op kunnen voorbereiden. Spreker vraagt zich ook af waarom er geen tijdslijn in de brief staat die duidelijk maakt wat wanneer gaat gebeuren, en waarom er niet staat dat hier veel capaciteit op wordt ingezet omdat Defensie het een belangrijk onderwerp vindt. Spreker maakt zich veel zorgen over het dossier en vooral over de mensen die het aangaat. De heer Hop vult hierop aan dat hij zich zeer veel zorgen maakt over het feit dat de voorzitter aan het begin van de vergadering heeft aangegeven dat hij met zijn team geen grip krijgt op het dossier. Hij vindt het goed dat er een werkgroep wordt opgericht en hij begrijpt dat door de duur van het verhaal bepaalde expertise ook weer verdwijnt, maar spreker is wel erg benieuwd hoe de werkgroep hier dan wel grip op gaat krijgen.

De voorzitter merkt naar aanleiding van hetgeen de heer Van der Hulst heeft gesteld op dat de genoemde punten niet in de brief staan omdat zijn primaire doel was om in ieder geval het gesprek van vandaag door te laten gaan. Op het moment dat spreker de brief stuurde was hij bezig met bedenken op welke manier hij grip zou kunnen krijgen op het onderwerp. De strategie van Defensie hierbij is om eerst te zorgen dat er een afgerond PTSS-protocol is en vervolgens de tijdslijn op te maken voor het invoeren ervan. De voorzitter weet niet of hij zich aan de eerdergenoemde datum 1 januari 2026 kan committeren. Hij denkt dat er nu wel grip op de situatie is omdat intern een behoorlijke capaciteit op dit onderwerp is ingezet en spreker heeft hier ook aanvullend personeel op ingehuurd. Er is nu een grote groep mensen met expertise waarin hij alle vertrouwen heeft die daar nu bovenop zit. Hij is het ermee eens dat het niet goedkomt op de manier waarop het proces tot dusver gelopen is, maar hij vindt wel dat er nu een goede maatregel is genomen om het te versnellen.

De heer Schilperoort zegt dat hij eerder heeft opgemerkt dat hij ontdaan is, maar dat het belangrijk is om vooruit te kijken. Hij heeft van de voorzitter begrepen dat hij nu het conceptprotocol binnen heeft en dat de werkgroep daarmee aan de slag gaat. Spreker informeert wanneer hij kan verwachten dat dit conceptprotocol aan deze tafel wordt besproken zodat partijen er een klap op kunnen geven. Ook vraagt hij zich af wat de uitkomst is van de impactanalyse en waarom de centrales dit document ook nog niet hebben gekregen. Het maakt hem niet uit dat het niet de definitieve versie is, hij zou graag het document willen hebben dat de voorzitter nu heeft. Dit kan later nog bijgesteld worden, maar dan kunnen partijen in ieder geval een beeld krijgen van wat er uit de impactanalyse is gekomen. De voorzitter had ook op een tussenrapportage toegezegd en dat hoort er volgens de heer Schilperoort ook bij. Hij wil weten waar partijen momenteel staan en wat de voorlopige uitkomsten zijn. Dat er tussen protocol 6 en 12 nog allemaal verschuivingen plaatsvinden vindt hij prima, en mocht hier een fors verschil tussen zitten dan kunnen partijen daar in ieder geval vast over na gaan denken. Spreker is ook benieuwd naar de vertaling tussen het allereerste protocol en het gewijzigde protocol. Dat was toen de voorwaarde waardoor de centrales akkoord zijn gegaan met het knippen van de aanbeveling van de commissie en een voorwaarde om niet te eisen dat het protocol er zou liggen voordat ze verder zouden gaan. Dit zou dan een discussie naar aanleiding van de impactanalyse zijn. Ten slotte vraagt de heer Schilperoort zich af of het gebrek aan expertise nu wel is opgelost, of dat aan de commissie moet worden gevraagd of zij behoefte heeft aan steun. Hij maakt zich zorgen dat de centrales anders over een paar maanden weer horen krijgen dat het niet is gelukt omdat het te lastig was. De voorzitter stelt dat dat laatste niet nodig is omdat er uitgebreid naar de inhoud van dat protocol en de medische onderbouwing daarvan is gekeken. Die fase is inmiddels afgerond. Het gaat volgens hem nu om de organisatorische kant, dus hoe Defensie gaat regelen dat er met dat protocol gewerkt gaat worden. Dit betekent dat opleidingen bekend moeten worden gesteld en dat het protocol moet worden ingeregeld zodat duidelijk wordt dat er een nieuw regime geldt. Extra capaciteiten op inhoudelijk vlak zijn niet nodig, het gaat er nu om dat ervoor wordt gezorgd dat het doel uitgevoerd wordt. Spreker gaat ervan uit dat hij nu een product heeft dat hij kan beschouwen als min of meer afgerond. Hij concludeert dat hij tot dusver vooral heeft gefocust op de inhoudelijke kant van de zaak, en de organisatorische kant misschien heeft onderschat. Vandaar dat hij nu extra daarop heeft ingezet. Wat betreft wat wanneer wordt aangeboden stelt de voorzitter voor om daar even met zijn collega's over te overleggen, zodat hij ze niet publiekelijk confronteert met iets dat hij in zijn hoofd heeft zitten.

De heer Schilperoort kan de voorzitter volgen voor wat betreft het protocol maar dat geldt niet voor de impactanalyse. Dit document heeft de voorzitter namelijk al beschikbaar aangezien het in november al klaar was. De voorzitter reageert hierop met de vaststelling dat de volgorde van zaken ook wel afwijkend is ten opzichte van normaal. Normaalgesproken is de volgorde: afspraak, resultaat, beleid, invoering beleid, effect beleid, invoering beleid en dan evalueren. Spreker wil nu gaan bekijken wanneer hij het protocol kan aanbieden, vervolgens of dat aansluit met wat ooit is afgesproken en daarna bezien wanneer hij denkt dat het effectief kan zijn. Hij wil straks even terugkomen op de vraag hoe hij dit exact wil gaan doen zodat partijen hierover een sluitende procesafpraak kunnen maken. Zij kunnen elkaar dan aan deze afspraak houden en Defensie kan er naartoe werken.

De heer Schilperoort merkt op dat dat proces doorbroken was omdat al werd voorzien dat het lang ging duren en omdat de groep waar het om gaat steeds ouder wordt. Hij wil voorkomen dat het onderwerp straks niet meer relevant is omdat de mensen die tot deze groep behoren er allemaal niet meer zijn. Dat zou spreker heel erg vinden. De voorzitter zegt dat het inzoomen op deze groep aanvankelijk primair zijn aandacht heeft getrokken, terwijl het hoofdpunt, namelijk het invoeren van dat protocol, nog niet was afgerond. Hij zoekt nu houvast door het in de eerdergenoemde volgorde te doen. De heer Schilperoort snapt dit, maar daarom heeft hij eerder al gezegd dat versie 6 van het protocol niet zo veel van versie 12 zal afwijken dat partijen een volledig ander beeld krijgen. Hij heeft al eerder aangegeven dat het er voor hem niet om gaat om mensen tot op de euro te compenseren als blijkt dat ze tekort zijn gedaan, maar hij is van mening dat partijen wel iets moeten doen. Nog langer wachten vindt spreker niet verantwoord.

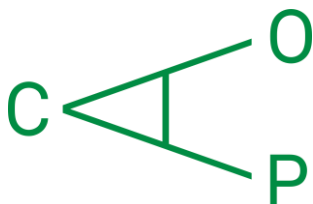
De heer Westermeyer informeert of de voorzitter denkt dat het protocol dat er nu ligt wellicht niet zal aansluiten bij datgene waar partijen eerder vanuit zijn gegaan, omdat de voorzitter eerder noemde dat dat bekeken zou moeten worden. De voorzitter antwoordt dat hij bedoelde dat als er straks na jaren een protocol is, het goed zou zijn om te bekijken of dit beantwoordt aan de reden waarom ze dit allemaal gedaan hebben.

*** SCHORSING 10.54 – 11.48 UUR ***

De voorzitter heropent de vergadering. Hij denkt dat de schorsing op een goede manier is benut en hij verwacht dat de centrales wel een mededeling voor hem zullen hebben. De voorzitter vindt net als de centrales dat het traject waarin partijen zitten sneller moet en dat er meer urgentie voor het onderwerp moet komen zodat de doelgroep duidelijkheid krijgt. Hij wil dit vormgeven door te beginnen bij het herziene PTSS-protocol. Spreker wil de centrales het protocol in de versie waar hij nu over beschikt aanbieden zodat ze daar kennis van kunnen nemen. Hij twijfelt over de vraag wanneer hij dit precies kan doen want spreker wil er zelf ook nog even goed naar kijken. Hij wil niet iets aanbieden dat hij zelf niet goed begrijpt of niet goed kan uitleggen en overweegt om half april het protocol met zijn appreciatie aan te bieden. Zijn voorstel is om dan op dat moment aan de hand van dat document het overleg verder te voeren.

De heer Van Hulsen vraagt zich af wat de voorzitter precies wil gaan aanleveren. Het lijkt hem goed, gezien de lange tijd dat ze hier al over spreken, dat de centrales duidelijkheid krijgen over wat de voorzitter precies bedoelt met 'de versie van het protocol die ik op dit moment heb' en 'de effecten'. De voorzitter licht toe dat hij het protocol bedoelt dat gisteren aan hem is opgeleverd door de werkgroep. Hij stelt zich voor dat daar een brief van zijn kant bijzit waarin staat welke zaken in het protocol zijn verwerkt, wat hem opvalt, etc. Met 'effecten' bedoelt spreker in feite een soort appreciatie. Aangezien de centrales er op korte termijn kennis van willen nemen, zal hij proberen de brief zo kort mogelijk te houden en het document voor zichzelf te laten spreken.

De heer Schilperoort vraagt of hij kan aannemen dat de voorzitter behalve 'kennis nemen van' het document ook het behandelen van het document bedoelt. De voorzitter bevestigt dit. De heer Schilperoort snapt dat de voorzitter zelf nog naar het document moet kijken, dat geldt voor de centrales ook. Hij verwacht dat het een stuk is waar partijen van beide kanten nog input op kunnen leveren in het overleg. Hij zit wel met het tijdsplan waarin de voorzitter het document wil aanleveren. Spreker wil het document namelijk in de WG PA van 24 april kunnen

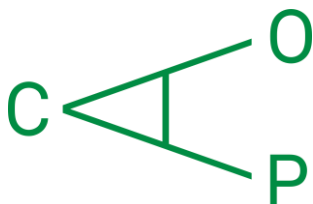

bespreken. Hij zou het daarom graag eerder hebben om het ook intern ter voorbereiding uit te kunnen zetten. Aangezien de voorzitter het document al heeft, zou spreker het het liefst zo snel mogelijk willen hebben zodat hij ook mensen aan het werk kan zetten om ernaar te kijken en input te leveren. Daarmee kan een gedegen voorbereiding worden gerealiseerd wat eraan kan bijdragen om gezamenlijk op 24 april mogelijk zelfs tot een uitkomst te komen. De voorzitter informeert of 24 april ook correspondeert met de planning aan de zijde van Defensie. Mevrouw De Haan zegt dat dit mogelijk is.

De heer Van der Hulst maakt zich evengoed nog steeds zorgen over de wijze waarop het proces nu verloopt en de wisselende informatie die hierover wordt verstrekt. De centrales willen heel graag als sociale partners met Defensie mee kunnen denken en invloed kunnen uitoefenen op het daadwerkelijke protocol, het plan en de eventuele problemen die er zijn met de uitvoering die de voorzitter net heeft geschetst, bijvoorbeeld de wijze waarop de bedrijfsvoering moet worden ingeregeld. Spreker vervolgt dat de centrales daar graag deelgenoot van willen zijn. Ze kunnen zich niet aan de indruk onttrekken dat tussen de vorige WG PA, de brief en nu, er heel veel kostbare tijd is verloren. Wat dat betreft willen de centrales ook de regie naar zich toetrekken en het verzoek aan de voorzitter is om hier een SOD voor uit te schrijven. Wat de centrales betreft levert de voorzitter op wat hij nu heeft, in het kader van open en reëel overleg daartoe, en kunnen ze in het SOD verder procesafspraken met elkaar maken over wanneer ze het protocol dan gaan bespreken.

Mevrouw Oosting-Klock wijst erop dat de voorzitter heeft gezegd dat het protocol medio april naar de centrales gestuurd kan worden, of in ieder geval dat ze het 24 april kunnen bespreken. Dat het deze dag kan worden besproken lijkt spreekster evident, maar ze zou er toch voor willen pleiten dat ze het stuk zo snel mogelijk krijgen. Het is een conceptregeling, maar dan kunnen ze in ieder geval de kostbare tijd die er is gebruiken om de inhoud al tot zich te nemen en voor te bereiden. Mocht er in de tussentijd dan toch aan de hand van interne ontwikkelingen bij Defensie een aanpassing zijn, dan zien de centrales die vanzelf tegemoet. Ook wil spreekster dat er concrete afspraken worden gemaakt over het tijdsplan en hoe nu verder. De voorzitter informeert of mevrouw Oosting-Klock bedoelt dat ze vandaag die concrete afspraken over het tijdsplan wil maken of in het overleg van 24 april. Mevrouw Oosting-Klock antwoordt dat ze het liefst nu die afspraken maakt. De schorsing was voor Defensie namelijk bedoeld voor overleg over de vraag wanneer wat kan worden aangeleverd. Spreekster reageert nu op de genoemde datum 24 april, maar verder zou ze graag alvast horen wat de voorzitter in ieder geval van plan is voor de komende maanden. Ze kan zich voorstellen dat dit ook aan verandering onderhevig is, maar het gaat er haar meer om dat partijen nu SMART afspraken maken over wanneer ze wat gaan doen. Dit ook om de regie erop te houden, want gevoelsmatig is het proces wel een beetje uit de handen van de centrales geglipt, ondanks herhaaldelijk bespreken bij de behandeling van de actiepuntenlijst. Spreekster wil nu markeren welke momenten partijen het erover gaan hebben en vaststellen dat het voor de zomer rond is.

De heer Van Hulsen vindt het ingewikkeld om een beeld te krijgen bij het tijdsplan. Gegeven dat het nu begin maart is, en dat er wordt uitgegaan van 14 dagen of 10 werkdagen van tevoren aanleveren, heeft de voorzitter blijkbaar nog een maand nodig om een stuk aan te leveren dat hij op dit moment al in concept heeft liggen. Dat zou wat spreker betreft veel sneller moeten kunnen. Als blijkt dat de voorzitter nog een correctie moet maken nadat hij het document heeft bekeken, dan heeft hij wat spreker betreft alle ruimte om dat voorbehoud te maken in de aanbiedingsbrief en om later die correctie dan ook te maken. Daar heeft hij verder geen moeite mee, maar hij vindt het vervelend dat er een definitief concept ligt dat nu nog een maand blijft liggen. Ten tweede kan de heer Van Hulsen wel uit de voeten met de drie stappen die de voorzitter voor de schorsing schetste – het protocol, de effecten en de vraag om wel of niet iets doen met het zittende bestand – mits dat met voortvarendheid gebeurt. Als partijen in 2026 en 2027 pas aan stappen 2 en 3 toekomen dan zou dat spreker zwaar teleurstellen. Hij is het daarom eens met wat door CMHF werd opgemerkt. Voor de schorsing is er ook gepraat over het in beeld brengen van de impact, de voorzitter noemde dat nu de 'effecten'. De heer Van Hulsen vraagt of hij het goed begrijpt dat het protocol zoals het er nu is leidt tot een aantal effecten, en dat de voorzitter probeert deze in beeld te brengen en wil rapporteren in het stuk dat dan begin april gaat komen. De voorzitter zegt dat hij hier later op terugkomt en geeft eerst het woord aan de heer Schilperoort.

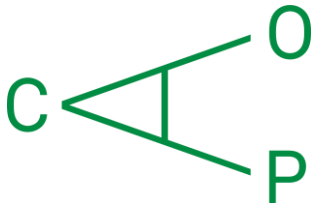

De heer Schilperoort zegt dat hij al heeft gereageerd op het protocol zelf, namelijk dat hij vindt dat de centrales dat eerder moeten krijgen. Of dat 24 april wordt of dat het naar een SOD moet hangt ook af van de discussie die daaraan vastzit. Hij wil wel eerst het protocol hebben, maar hij wil de uitkomsten van de impactanalyse ook krijgen. De centrales hebben meerdere keren aangegeven dat ze niet alleen kijken naar wat voor impact het nieuwe protocol heeft op de huidige doelgroep maar ook wat het betekent voor de mensen die in het verleden honderd procent meer kregen en een aantal jaar terug bijvoorbeeld maar twintig of dertig procent meer. De centrales willen bezien wat de effecten daarvan zijn met een geëvolueerd protocol, en daar een discussie met elkaar over voeren. Dat is voor spreker nog steeds van belang en daarom wil hij van de voorzitter weten wat de consequenties zijn als dat protocol wordt losgelaten op de doelgroep. Spreker wil dus weten wat het effect zou zijn op de 56 dossiers van BMD en 44 dossier van SMO. Dat beeld wil hij toch ook wel inzichtelijk hebben, zodat partijen met elkaar het gesprek aan kunnen gaan of ze daar iets mee moeten doen of niet. Voor hem is het dus van belang of hij dat document ook gaat krijgen van de voorzitter. Hij vindt het prima als hij de impactanalyse pas later kan aanleveren, maar dan kunnen partijen in ieder geval verder. Spreker wil ook volgende week bij het SOD stilstaan bij het verloop van het proces en bespreken of dit tot een voortgang gaat leiden waar ze met elkaar tot iets van een uitkomst kunnen komen.

De voorzitter reageert als eerste op hetgeen de heer Van Hulsen heeft gesteld over de vraag of het vier weken moet duren om het protocol aan te leveren. Spreker wil zich ervoor inspannen om op zo'n kort mogelijke termijn het document aan te bieden, zodat het in ieder geval op tijd is om op 24 april formeel te kunnen bespreken. Dit heeft echter wel consequenties voor de manier waarop hij het kan aanbieden. Hij zal het document dat hij van de werkgroep heeft gekregen aanbieden, maar dat is dan open op ieder aspect om met elkaar het overleg over te voeren. Hij zal op hele korte termijn, ongeveer 10 werkdagen, dat document aanbieden met een korte appreciatie van zijn kant over wat hem is opgevallen. Om de vraag van de heer Schilperoort te beantwoorden wil de voorzitter voor nu even wegblijven van de impactanalyse. Dit stuk moet hij eerst bestuderen. Hij steekt nu de tijd in het protocol om dat zo snel mogelijk te kunnen aanbieden. Hij voelt niets voor de vraag wat de weerslag van zo'n impactanalyse is op bestaande of eerdere doelgroepen. In sprekers beleving gaat een nieuw protocol over een nieuwe groep te keuren mensen. Die discussie is überhaupt iets voor de toekomst, het begint ermee dat spreker op een zo kort mogelijke termijn het protocol aanbiedt en dat partijen vanuit daar verder gaan. Als de wens om het in het SOD te bespreken van twee kanten komt, zal hij daar invulling aan geven en dat voor volgende week op de agenda zetten.

De heer Schilperoort bedankt de voorzitter voor de duidelijkheid die hij de centrales eindelijk geeft. Hij zegt al jaren tegen de voorzitter dat hij iets met de genoemde doelgroepen wil doen en daar is hij niet de enige in. Dit is de eerste keer dat de voorzitter er duidelijk over is dat hij daar niets mee wil doen. Daar is spreker op zich blij mee maar het had wat hem betreft ook een paar jaar eerder gekund. Hij wil het proces niet helemaal platleggen, hoewel hij gevoelsmatig bijna zou zeggen dat ze voorlopig niet met elkaar praten. Zo zwaar ligt het hem op de maag. Dat gaat spreker echter niet doen, want hij wil graag zo snel mogelijk het protocol hebben zodat partijen daar mee verder kunnen. Over het andere deel wil hij echter wel degelijk het gesprek gaan voeren. Het is hem duidelijk dat dat niet met de voorzitter kan, dus dat gaan de centrales dan op een andere plek doen. Wat spreker betreft doen ze dit met de staatssecretaris of met de minister zelf, en als het nodig is met anderen, want dit zit hem enorm dwars.

Wat de heer Van der Hulst betreft zit er wel een knip in wat hij heeft aangegeven met betrekking tot het SOD. Zijn voorstel was om een SOD uit te schrijven specifiek voor dit onderwerp. Daar verzoeken de centrales de voorzitter nu om en dat moet dan binnen twee weken plaatsvinden. Als de voorzitter aanlevert wat hij op dit moment in huis heeft kunnen ze dat inleidend bespreken met elkaar en vervolgens procesafspraken maken over wanneer ze wat ze gaan wegzetten in de tijd. Er is ook geopperd om dit in ieder geval komende dinsdag, wanneer er al een SOD staat gepland, met elkaar te bespreken. Wat spreker betreft kunnen die twee dingen naast elkaar bestaan. Het kan ook allebei komende dinsdag zijn, maar dan moet de voorzitter het protocol wel heel snel aanleveren.

De voorzitter zegt dat hij het werkdocument PTSS-protocol met een aanbiedbrief van zijn kant zal aanleveren. Hij probeert dat op zo kort mogelijk termijn te doen, maar het klopt dat hij het SOD van komende dinsdag niet gaat halen. Het SOD van komende dinsdag heeft zijns inziens de functie dat de centrales op dat moment kunnen aangeven wat ze naar voren willen brengen. Op basis daarvan kunnen ze een vervolgspraak maken die dan voor de voorzitter als kader geldt. Dat hij het stuk zo snel mogelijk zal versturen geldt nog steeds. Als hij dat bij wijze van spreken donderdag klaar heeft, zal hij niet aarzelen om deze donderdag te versturen, maar het kan ook volgende week donderdag zijn. Het stuk en de brief komen er in ieder geval aan. Hij kan alleen niet beloven dat dat gebeurt voor het SOD.

De heer Van Hulsen wil in ieder geval beginnen met een groeidocument. Hij begrijpt van de voorzitter dat het geen groeidiament van 24 karaat kan worden, maar hij vindt het jammer dat het ook geen 2, 3 of 4 karaat zou kunnen zijn. Dat legt de discussie op dit moment wel een beetje verkeerd neer. Spreker heeft begrepen dat de voorzitter de zaken gefaseerd wil aanpakken, maar als partijen al bindende uitspraken doen over het einde van fase 3 terwijl ze nog moeten starten met fase 1, dan zijn ze naar zijn mening verkeerd bezig. Maar ze moeten ergens beginnen, dus wat hem betreft starten ze met het groeidocument. De voorzitter begrijpt wat de heer Van Hulsen bedoelt, hij wil ook niet op de zaken vooruitlopen. Hij pleit voor een stapsgewijze aanpak, maar als hij de indruk heeft dat de centrales in fase 2 en 3 mogelijk een andere kant op willen dan hij voor ogen heeft, dan vindt hij het wel zo reëel om dat nu uit te spreken. Dat ze het gesprek gaan voeren en dat hij daar een bepaalde positie bij inneemt is evident, maar hij vond het niet goed om dat nu in het midden te laten. De heer Van Hulsen is blij met de duidelijkheid en de woorden die daarna kwamen, die geven in ieder geval een interpretatie. Wat hem betreft moet altijd worden begonnen met het voeren van een gesprek en dan is er op een bepaald moment een uitkomst. In de tussentijd kan er heel veel gebeuren, dus laten ze inderdaad maar starten met het gesprek.

De heer Hop krijgt de indruk dat partijen nu een enkele stap voorwaarts doen en twee naar achteren. Hij vindt dat ze echt stappen moeten gaan maken maar ziet het somber in. Tussen nu en 24 april zitten nog een paar feestdagen, en aangezien de centrales tijd moeten hebben om naar het document te kijken moet het toch echt in de eerste week van april aangeboden zijn. Er wordt zomaar een datum zes of zeven weken vooruit genoemd, maar daar zitten nog wel wat dingen tussen die die stap ook weer kleiner maken.

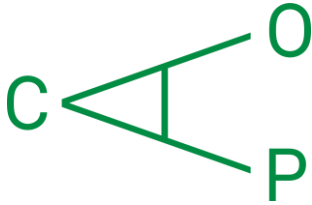
pm De voorzitter vindt het goed dat de heer Hop om die duidelijkheid vraagt. Hij zal proberen om het document zo snel mogelijk aan te bieden, hij weet alleen niet of het voor het eerstvolgende SOD al gaat lukken. Spreker wil eerst het stuk gelezen hebben en er een zinnige brief bij schrijven. De brief aan de centrales komt in ieder geval in de maand maart.

*** PAUZE 12.10 – 13.05 UUR ***

Agendapunt 4. Pensioenreglementswijzigingen per 1 juli 2025 (PA/25.0107 + 1 bijlage)

Het ABP/APG sluit aan bij de vergadering. De voorzitter biedt de centrales gelegenheid om te reageren op de voorgestelde wijzigingen van het Pensioenreglement (hierna: PR).

Mevrouw Van Langeraad-Goes zegt dat de CMHF ten eerste verbaasd is over het feit dat het pensioengevend inkomen van jaar X en het franchisebedrag van het jaar X + 1 is gebruikt. Zij heeft deze vraag ook gesteld in de TW PR van de Pensioenkamer en tegelijk riep dit ook veel vragen op bij Defensie. Daarom lijkt het haar goed om de ratio achter genoemde redenatie toe te lichten. Verder is de tekst betreffende slapers die luidt 'heeft u in het verleden pensioen opgebouwd dan wordt uitgegaan van het pensioen over het jaar waarin het deelnemerschap geëindigd is als basis voor de berekening van het pensioen.' Dit is volgens de CMHF een geheel nieuw punt en meent dat er punten ontbreken. Er wordt sowieso de franchise van een jaar eerder genomen en dat is op zich niet noodzakelijk. Het gaat immers om slapers en dan kan ook de franchise van het jaar waarin men slaper wordt kunnen worden gehanteerd. Ten tweede: over de eindloonregelingen wordt opgemerkt dat het mogelijk is dat in het laatste jaar er allerlei ontwikkelingen met het inkomen (backservice) hebben plaatsgevonden. Als dan het

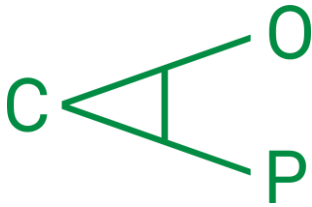

jaar daarvoor wordt gehanteerd dan ontstaan in deze situatie materiële verschillen. Ten derde: in gevallen waarin het jaar voordat het deelnemerschap is geëindigd wordt geen enkele opmerking gemaakt over eventuele indexaties van de pensioengrondslag.

De heer Vanhommerig antwoordt over de eerste opmerking dat dit letterlijk zo in de tekst staat. Het franchise opbouwpercentage en het deeltijdpercentage over het laatste jaar van opbouw. De reden waarom het inkomen van het voorlaatste jaar wordt gehanteerd is omdat het ABP vaak niet over het actuele inkomen beschikt. Bij een slaper kan worden gesteld dat 'omdat deze toch slaapt' er alle tijd is om de berekeningen te maken. Verder geldt er een communicatieplicht naar de slapers toe en dat gebeurt middels de 'stopbrief' die binnen drie maanden moet worden verzonden. Voor alle soorten pensioentoekeningen geldt als uitgangspunt dat het voorlaatste inkomen wordt genomen. De heer Van Hulsen herkent dit op zich maar meent wel dat in het verleden de lijn was dat op het moment dat het pensioen werd berekend de indexatie van het jaar voorafgaand aan het ingangsjaar van het pensioen werd meegenomen. De heer Vanhommerig antwoordt dat hierin juist de misvatting schuilt van de fouten die vorig jaar zijn gemaakt. In 2014 is bij het toenmalige pensioenakkoord woordelijk afgesproken om deze indexatie niet toe te passen op het laatste inkomen. Ergo: van het laatste jaar wordt de opbouw berekend met de gegevens zoals die er staan met het laatste stukje pensioenopbouw en dat wordt vervolgens bij de rest opgeteld en is de eerstvolgende indexatie weer die welke over het laatste stukje plaatsvindt. Mevrouw Van Langeraad-Goes informeert of voor slapers die nog vallen onder de eindloonregeling is besloten om hier op dezelfde manier mee om te gaan; de achterban herkent dit namelijk niet. De heer Vanhommerig antwoordt dat dit zo in de lijn van de betreffende PK-besluitvorming in de reglementen is meegenomen. Het gaat hier om een praktische invulling omdat het meest actuele zoals reeds is aangegeven meestal ontbreekt. Mevrouw Van Langeraad-Goes zegt te begrijpen dat dit zo gebeurt bij de middelloonregelingen en bij degenen die met pensioen gaan en daarvoor nog actief waren. Daarbij is inderdaad sprake van bepaalde complexiteiten bij het bepalen van welke bedragen moeten worden gehanteerd. Echter, bij slapers komt hier per definitie niets meer bij. En als dan geen indexatie van het pensioengevend inkomen wordt gebruikt en als dan het pensioen van het jaar voordat het deelnemerschap is beëindigd wordt gebruikt en er is sprake van een eindloonregeling dan stapelt dit zich behoorlijk op en is de uitkomst karig. De CMHF-achterban heeft gemeld zich niet te herinneren dat hierover afspraken zijn gemaakt. Spreekster informeert of dit bewust zo is afgesproken.

pm

De heer Vanhommerig stelt naar aanleiding van het vorenstaande twee zaken vast. Er is in elk geval afgesproken dat het laatste inkomen niet wordt geïndexeerd. Het lijkt spreken daarnaast wel gewenst dat het ABP controleert of wat is gezegd over de eindloonperiode exact zo is gebeurd. Daar wordt in de nu voorliggende ABP-notitie geen antwoord op gegeven omdat die gaat over de actuele regeling met het middelloon. Dit moet correct worden vastgelegd en in lijn zijn met de bepalingen die gelden voor de burgers. De vraag over wat met de onderhavige bepaling was geregeld in de eindloonregeling wordt door het ABP beantwoord waarbij zal worden bezien wat in de betreffende periode in het oude reglement is vastgelegd. De vragen die hierover waren nog niet in beeld gekomen. Het eindloon is geregeld in het eindloonreglement waarnaar in het huidige reglement wordt verwezen voor wat betreft opbouw onder eindloon. De heer Schilperoort voegt hier aan toe dat hij wil weten of er ruimte is om de franchise van hetzelfde jaar te gebruiken als waarover het pensioengevend inkomen wordt gehanteerd. Hierbij wil spreker ook weten of dit wordt doorkruist door eventuele cao-afspraken. Als dit niet het geval is en er sprake is van afspraken die later in de Pensioenkamer zijn gemaakt dan vindt spreker dat fantastisch echter Defensie heeft de eindloonregeling ook aangepast aan de afspraken uit het loonruimteakkoord. Spreker kan zich wat er toen precies is afgesproken nu niet herinneren omdat het te lang geleden is. Zijn voorkeur is om de franchise en het deeltijdpercentage te gebruiken van het jaar waarin ook het pensioengevend inkomen wordt genomen. Als daarvoor ruimte bestaat wil spreker in elk geval deze optie kunnen overwegen. De voorzitter stelt voor om hiervoor eerst de reactie van het ABP op de vraag over de eindloonregeling af te wachten omdat het reglement eerder niet kan worden vastgesteld. Daarna zal Defensie een brief aan het onderwerp wijden met daarin ook een reactie op de vraag van de heer Schilperoort.

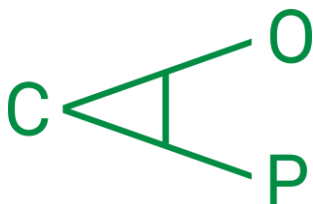
De heer Schilperoort wil het verhaal toch nog wat scherper krijgen middels een voorbeeld. Indien een deelnemerschap is geëindigd in 2020 wordt kennelijk uitgegaan van het pensioengevend inkomen van 2019 maar tegelijk worden dan de franchise en het opbouwpercentage van het laatste jaar waarin het pensioen werd opgebouwd. Dat kan bijvoorbeeld 2017 zijn geweest omdat het om een slaper gaat. Spreker wil weten of het niet zo is of de franchise - die meestal jaarlijks stijgt - een jaar later kan liggen dan het gehanteerde pensioengevend inkomen. Dit zou namelijk een negatief effect op het pensioen kunnen hebben. Het is volgens de heer Vanhommerig beter om bij dit voorbeeld uit te gaan van 2017 omdat er toen nog geen sprake was van de middelloonregeling voor militairen. Dat is dan het laatste jaar van pensioenopbouw en dan wordt het laatste stukje pensioenopbouw berekend met het inkomen van 2020. Voor het franchise- en het deeltijdpercentage moet daarbij worden uitgegaan van 2021. Dat is volgens de heer Schilperoort dan per definitie ongunstig; hij heeft nog nooit gezien dat de franchise omlaag is gegaan.

Agendapunt 5. Pensioenleeftijd in de nieuwe pensioenregeling (PA/25.0105 + 2 bijlagen)

De voorzitter geeft aan dat het embargo dat op de stukken rustte is vervallen en dat deze thans inhoudelijk kunnen worden besproken. Spreker informeert naar het oordeel van de centrales over de stukken en of zij instemmen met het advies dat aan het einde van de NPC-rapportage is opgenomen.

Mevrouw Van Langeraad heeft nog één punt dat niet wordt benoemd in de rapportage. Spreekster maakt ook deel uit van de Pensioenkamer en deelt mee dat daar inmiddels al is besloten om de AOW-gerechtigde leeftijd te nemen als het moment waarop het pensioen ingaat. Indien iemand wil vervoegen dan kan dat alleen per de eerste van de maand. Op dit moment geldt voor degenen die in de oDER zitten dat het pensioen ingaat bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd. Indien dit wordt verschoven naar de AOW-gerechtigde leeftijd dan er een gat ontstaan in de betaling als iemand bijvoorbeeld op 2 februari jarig is maar het pensioen pas kan ingaan op 1 maart. Dan heeft diegene in de maand februari geen inkomsten. Spreekster noemt dit één van de bijeffecten van de nieuwe pensioenregeling. Deze moet wat de CMHF ook als punt in de rapportage moeten worden opgenomen. De heer Van de Hoef geeft aan dat over dit punt ook al per brief van de WG PA aan de Pensioenkamer een signaal is afgegeven.

De heer Van Hulsen wijst erop dat de opmerking dat de bespreking in het TS NPC geen wijzigingen in de NPC-rapportage zou hebben opgeleverd is op zich juist maar dat betekent niet dat er in het TS NPC geen opmerkingen over zijn gemaakt. Echter, aangezien het al was aangeboden is besloten op niet op het allerlaatste moment nog een aangepaste versie te sturen. Wel heeft spreker voor het TS NPC nog een aantal opmerkingen gemaakt. De eerste zou moeten leiden tot een aanpassing aan het stuk. Er staat dat Defensie in dat opzicht ook een zeker risico zou lopen en dan vraagt spreker zich af waarom hij daar iets mee zou moeten doen (laatste pagina, bovenaan). Niet alleen Defensie maar ook het individu loopt immers een dergelijk risico. De zin zoals die er nu staat is zeker niet goed dan wel zij is niet volledig. Wellicht kan zij geheel worden geschrapt. Verder staat in het grijze blok op de laatste pagina staat 'Een aanpassing vergt dat alle stappen die nodig zijn voor het vaststellen van het transitieplan, waaronder hoorrecht en achterbanraadpleging, wederom moet plaatsvinden.' Deze zin behoeft volgens spreker verduidelijking of aanscherping. Gezien de impact voor het individu van wat hier staat – en ook de reden waarom spreker hierover niet enthousiast is – stelt hij voor om indien dit aan de orde is dat traject moet worden doorlopen. Indien de tekst zo blijft kan men namelijk in een discussie belanden over de vraag of dit wel impactvol genoeg is om het gehele traject te doorlopen dan wel dat het gaat om een kleine mutatie op het transitieplan dat 'onderhandelingstechnisch kan worden witgewassen.' Spreker vindt het punt van een zodanige importantie dat, als partijen dit zouden willen zij het traject moeten gaan doorlopen. De heer Van de Hoef en mevrouw Grondhuis geven aan dat Defensie er ook zo naar kijkt. De ACOP ziet het punt volgens de heer Schilperoort als een zodanig majeure wijziging dat het terug moet. De ACOP kan hier namelijk geen 'ja' tegen zeggen en zou eerst de achterban moeten raadplegen omdat het om een te grote wijziging gaat. Verder merkt spreker over de zin in de laatste alinea voor het grijze blok 'Tot slot zou het voorstel van ABP ertoe leiden dat de UGM moet worden aangepast' op dat het lijkt alsof het enkel gaat om een overgangsbepaling die moet worden gemaakt in het kader van de 65-jarige leeftijd in de UGM te borgen. Er zitten in de UGM echter al zoveel

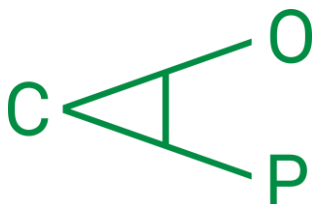
zaken die niet meer van deze tijd zijn. Er worden zodanig veel zaken benoemd die moeten worden aangepast dat men direct terecht kan komen in een veel omvangrijkere discussie over de aanpassing van de UGM. Daarom vindt de ACOP dit totaal onwenselijk aangezien 1 januari 2027 dan onhaalbaar wordt. Ook dit argument moet worden meegenomen in de discussie. Mede daarom vraagt spreker zich ook af wat partijen naar aanleiding van de rapportage die er nu ligt het beste kunnen doen. Wat hem betreft stuurt de WG PA een brief aan het ABP en in afschrift naar de Pensioenkamer, waarin de zaken die hier zijn benoemd en waarover partijen het eens zijn worden genoemd. Spreker wil duidelijk markeren dat daar waar het gaat over het militaire deel van de regeling in de WG PA wordt overlegd. Dit in tegenstelling van de gebruikelijke situatie dat ook de Pensioenkamer iets over de regeling heeft te zeggen. In deze gaat Defensie hier nadrukkelijk zelf over. Mevrouw Grondhuis acht het zelfs noodzakelijk om een afschrift aan de PK te sturen zodat het handhaven van de 65-jarige leeftijd onderdeel is van het transitieplan. De heer Van der Hulst geeft aan dat de CCOOP zich aansluit bij de vragen van het AC en de ACOP en het standpunt van Defensie. Evenals het AC acht de CCOOP de wijziging van zodanig majeure aard dat deze moet leiden tot het opnieuw bespreken van het transitieplan.

pm De voorzitter resumeert hetgeen is besproken. Defensie stelt een brief gericht aan het ABP op met een afschrift aan de Pensioenkamer. Deze brief wordt opgesteld op basis van de rapportage van de TS NPC. De heer Van der Hoef geeft aan dat het niet meer de bedoeling is om de rapportage te wijzigen. Vandaag is deze besproken en is vastgesteld wat er nog aanvullend in moet worden opgenomen. Deze elementen moeten in de brief worden benoemd. Spreker schat in dat de conceptbrief snel klaar is en de centrales deze dan kunnen beoordelen. Er wordt afgesproken dat de conceptbrief met een piepbrief wordt aangeboden. Indien allen instemmen met de inhoud wordt een afschrift van de brief naar de Pensioenkamer gestuurd.

Agendapunt 6. Bijzondere Regelingen Defensie (PA/25.0106 + 1 bijlage)

pm De heer Van de Hoef geeft een toelichting op de presentatie. Ze bevat de elementen die *moeten* worden opgepakt omdat het pensioenreglement gevolgen heeft voor de elementen die in de Bijzondere Regelingen Defensie (BRD) zitten. Hier moet daarom iets mee gebeuren omdat de bestaande werkwijze dan niet meer mogelijk is. Daarom worden ze meegenomen in het proces en in de presentatie zijn de relevante elementen benoemd. Deze kunnen wat spreker betreft worden toegevoegd aan het bestaande WG PA-actiepunt 'opschoning bijzondere regelingen.' Dit actiepunt is inmiddels ter voorbereiding aan het TS NPC voorgelegd en er wordt voorgesteld om de BRD hieraan toe te voegen. Daar kan dan de gebruikelijke analyse worden uitgevoerd en een rapportage aan de WG PA worden versterkt. Deze dient dan ook voor het effect van het pensioenreglement een oplossing te bieden. De centrales gaan akkoord met het voorstel. De heer Schilperoort licht toe dat de rapportage er is gekomen omdat in het TS NPC wordt gesproken over het reguliere AO waarbij sprake is van een verweven- en verbondenheid. Het lijkt spreker logisch en aangewezen dat het TS NPC dan ook onderzoekt wat er verder nog is aan aanpassingen aan het stelsel nodig is. De heer Van der Hulst wijst er op dat er wel sprake is van een organisatie-eenheid die buiten Defensie valt en zich bezighoudt met de BRD (APG). Er wordt bij het GO echter nu wel over gesproken wat hiermee gaat gebeuren. Spreker heeft onlangs met enkele medewerkers van de BRD gesproken en heeft toen vernomen dat de HDP al een keer langs is gekomen. Er zou worden gezien hoe deze medewerkers eventueel ergens kunnen worden ingepast. Voor spreker werd toen hijzelf met de medewerkers in gesprek was duidelijk dat zij met zeer veel liefde en passie voor het vak werkten. Het gaat om bijzonder werk dat niet zonder reden aan deze organisatie is uitbesteed. De medewerkers zeiden zich meer Defensie- dan APG-medewerkers te voelen. Zij werken in een geheel afgesloten entiteit en uitsluitend voor Defensie, met name op het vlak van de veteranen en de bijzondere problematiek. Spreker concludeert dat het gaat om een groep medewerkers die mogelijk onder de defensieorganisatie komen te vallen. Daarom zal hierover aan een van de overlegtafels moeten worden gesproken en moeten er afspraken worden gemaakt over hoe hiermee zal worden omgegaan. Spreker benadrukt dat deze mogelijke overgang als speelt bij de afdeling en roept de werkgever op om met een plan te komen.

De voorzitter zegt bekend te zijn met de ontwikkelingen bij APG-BRD maar weet wie wat de plannen precies zijn. Volgens mevrouw De Haan wordt dit onderwerp binnenkort besproken in het ioREO DOSCO. De heer Schilperoort

steunt de oproep van de CCOOP. Hij begrijpt verder dat het deel betreffende de bedrijfsvoering in het ioREO wordt behandeld maar tegelijk is het mogelijk dat er medewerkers vanuit een andere organisatie naar Defensie overkomen. Dan zullen zij landen in een bijzondere organisatie en spreker adviseert om dat element in een vroegtijdig stadium de aandacht te geven indien de overgang naar Defensie doorgaat. Spreker wil niet met het bespreken hiervan wachten tot er een reorganisatieplan klaar is. De voorzitter informeert of de heer Van der Hulst pleitte voor een gesprek voorafgaand aan het overleg in een ioREO over het eventueel overkomen van de APG-medewerkers. De heer Van der Hulst antwoordt daar voorstander van te zijn en merkt op dat er sprake kan zijn van een vorm van insourcing. Hier wil hij dan afspraken over maken. Spreker vraagt zich verder af of het ioREO DOSCO wel het juiste gremium in deze is. De voorzitter antwoordt dat hij nog niet was voorbereid op dit onderwerp en zal zich eerst beraden over de wijze waarop hij zal kijken naar het proces. Gelet op de omvang en het belang van de eventuele overgang van BRD naar Defensie kan hij zich goed voorstellen dat de centrales het gesprek erover willen aangaan. Hij zal een voorstel doen in welk gremium en wanneer hij dit wil inplannen.

Mevrouw Van Langeraad wijst erop dat in het afgelopen TS NPC is opgemerkt dat men zeer dringend wachtte op antwoorden op vragen die aan het ABP zijn gesteld. Haar verzoek om vanuit de WG PA duidelijk te communiceren dat de antwoorden zo snel mogelijk moeten volgen wordt door de voorzitter gehonoreerd. Hij zal een oproep aan het ABP adresseren, al dan niet schriftelijk.

Agendapunt 7. Rondvraag en sluiting

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag. De voorzitter sluit de vergadering om 14.00 uur.